

Výkaz bezpečnosti dítěte 2012 Česká republika

Úrazy jsou v České republice hlavní příčinou smrti dětí a adolescentů ve věkové skupině 0-19 let. V roce 2009 zemřelo v důsledku úrazu 198 dětí a adolescentů této věkové skupiny. Pokud by se míra úrazové úmrtnosti v České republice mohla snížit na úroveň Nizozemska, jedné z nejbezpečnějších zemí v roce 2010, je odhadováno, že se mohlo zachránit 75 neboli 46 % životů.

Výkaz bezpečnosti dítěte byl vypracován v rámci projektu TACTIC (Tools to Address Childhood Trauma, Injury and Children's Safety) v 2012 jako prostředek měření pokroku a k nastavení cílů za účelem snížení neúmyslných úrazů související s úmrtím a invaliditou mezi evropskými dětmi a dospívajícími

Výkaz sumarizuje výsledky České republiky s ohledem na úroveň bezpečnosti zajišťovanou u nejmladších a nejzranitelnějších občanů prostřednictvím strategie na národní úrovni, tak aby řešila neúmyslné úrazy. Zakládá se na zkoumání odpovídajících strategií doložené správné praxe v České republice, vyvíjených na podporu bezpečnosti dětí a adolescentů až do července 2011, včetně specifických oblastí úrazů (dopravních, domácích a ve volném čase) a činnosti v oblasti vedení, infrastruktury a kapacit na podporu preventivních opatření. Podrobný popis metod použitých pro toto posouzení jsou uvedeny v Příloze 1, na straně 16. Podrobný výčet metod použitých pro účely tohoto hodnocení je uveden v Dodatku 1, na str. 16.

Jak Česká republika přistupuje k bezpečnosti dětí a adolescentů?

Klasifikace výkonu

- Vynikající
- Dobrý
- Uspokojivý
- Špatný
- Nepřijatelný

SKÓRE RŮZNÝCH DRUHŮ ÚRAZŮ (z možných pěti hvězdiček)

Bezpečnost cestujících	3,5
Bezpečnost při jízdě na mopedu nebo motocyklu	3
Bezpečnost chodců	5
Bezpečnost při jízdě na kole	5
Bezpečnost při vodních aktivitách / prevence utonutí	4
Prevence pádu	2
Prevence otrav	3
Prevence udušení / uškrcení	2,5
Role vedení v oblasti bezpečnosti dětí	4
Infrastruktura bezpečnosti dětí	4

Mezery ve výkonu a požadovaná opatření

ČESKÁ REPUBLIKA podala slušný výkon při řešení otázek bezpečnosti dětí a adolescentů v dopravě, a to cestujících, chodců a cyklistů. Nicméně málo pozornosti se věnovalo úrazům dětí a adolescentů doma, například pádům, utonutí, otravám a udušení. Z uvedených skóre bezpečnosti dětí vyplývá, že více by se mohlo vykonat v oblasti dopravní politiky zaváděním, realizací a vymáháním opatření na zvýšení bezpečnosti dětských cestujících, chodců a cyklistů. Další oblast vyžadující zlepšení je prevence utonutí, pádů, otrav, popálenin a opařenin a úrazů spojených s udušením/uškrcením. Je potřeba podporovat a financovat oblast prevence úrazů cestou kombinovaného přístupu vzdělávání, technického zajištění a prosazování standardů a předpisů, přičemž tento výkaz zdůrazňuje ty oblasti současné politiky České republiky, kde by se mohly prosadit změny.

ČESKÁ REPUBLIKA již má existující infrastrukturu a kapacitu a vláda již prokázala stabilní vedení tím, že podporuje Národní akční plán prevence dětských úrazů (2007-2017) k zajištění bezpečnosti dětí již od roku 2007. Nicméně je třeba i nadále věnovat pozornost strategii založené na důkazech a vylepšení infrastruktury, jež jsou nezbytné k dosažení ideálního koordinovaného přístupu k prevenci úrazů prevence úrazů u dětí a adolescentů.

Zejména je zapotřebí podporovat a pokračovat v implementacích vládou schváleného národní akčního plánu. To by mělo zahrnovat poskytování finančních prostředků na podporu koordinace, infrastruktury a specifických programů na podporu bezpečnosti dětí a dospívajících a zvýšení stávající kapacit.

Je zde také určitá potřeba nadále podporovat budování kapacit technických odborníků a sítí které zajistí výměnu informací o osvědčených postupech. To je předpokladem přenositelnosti programů prevence úrazů kontinuálně z národní na regionální a místní úroveň.

Česká vláda může účinně podpořit kulturu dobré praxe nejen zařazením na důkazů ověřených strategií do národního programu veřejného zdraví, ale také do celé politiky. Ačkoliv aktivity na národní úrovni jsou základem dosažení bezpečnosti české populace, klíčový krok k úspěch je zavedení účinných prostředků tak, aby na důkazech postavené

strategie byly přijímány a zaváděny po linii od národní, přes regionální až po lokální úroveň. To vyžaduje porozumění toho jak jsou rozvinuté a zavedené regionální a místní iniciativy. S přenášením národních iniciativ na regionální a místní úroveň roste důležitost víceoborového přístupu (např. zdravotnictví, doprava, životní prostředí, vzdělávání). Navíc v době omezených zdrojů je klíčové hledat řešení, které přináší prospěch v jiných oblastech než je prevence úrazů. Např. posílení dopravní infrastruktury tak aby se zvýšila bezpečnost dětských chodců a cyklistů pomůže ke zvýšení fyzické aktivity dětí a tím snížení obezity u dětí. Strategická investice do prevence úrazů u dětí a dospívajících bude podporovat koordinovaný a na podkladě důkazů ověřený přístup k zajištění ochrany nejcennějších lidských zdrojů v ČR.

Nerovnosti-bezpečnost pro všechny

Neúmyslné úrazy jsou hlavní příčinou nerovnosti v počtu dětských úmrtí, pro obě pohlaví. Údaje ukazují, že nerovnosti platí pro všechny věkové skupiny. Nejvíce nesrovnalostí je nalezeno u dětí, což potvrzuje jejich zranitelnost v důsledku sociálně-ekonomických faktorů. Ze studií zkoumající úrazové mechanismy, které zahrnují sociální vzorce vyplývá, že jedním z hlavních rizikových faktorů je zvýšené vystavení nebezpečnému prostředí doma při hrách a v silničním prostředí u dětí a mládeže žijící ve znevýhodněných oblastech.

Pasivní preventivní strategie, jako vynucené dodržování zákonů a předpisů, které ovlivňují bezpečnost prostředí, napomáhají řešit nerovnosti tím, že aplikují právní požadavek na celou populaci. Nicméně v situacích, kdy zákony a předpisy neplatí retrospektivně pak toto může vést k nerovnostem. Například, požadavek instalaci detektorů kouře, které se vztahují pouze k novým nebo rekonstruovaným budovám, mohou zvýšit nerovnost mezi rodinami, které mají nejmenší a největší pravděpodobnost žít v budovách jež jsou vybaveny detektorem kouře. Pro více účinných strategií, které často vyžadují i neustálou podporu bezpečného chování, je třeba zvážit, zda je zapotřebí zvláštních opatření zaměřených na více zranitelné posluchače (tj. děti, migranti, rodiny s nízkými příjmy, generace chudých rodin) a jak je nutné upravit strategie pro prostředí, ve kterém budou použity (tj. městské, venkovské, domácí, veřejnost).

Země, které jsou dále ve vyrovnávání rozdílů v dětské úrazovosti studovaly rizika a poté zavedly adresní opatření. To může být ve formě národního zákona, předpisu, nebo strategie zaměřených na zvýšení bezpečnosti dětí, nebo specifických programů zaměřených na nejvíce zranitelné (např. strategie/programy které snižují náklady na bezpečnostní prvky). V době vytváření Výkazu se Česká republika pokročila v těchto oblastech: byly provedeny studie nerovnosti v přístupu k bezpečnostním prostředkům (dětské zádržné systémy) a tyto jsou dané nižší sazbou. Je důležité, aby ČR pokračovala v zavádění Národního akčního plánu, aby problematika nerovného přístupu byla řešena podle zjištěných potřeb dětí, např. těch, které žijí v chudobě.

Požadovaná opatření:

- Zvýšení **bezpečnosti chodců** a pokračování v podpoře úsilí ke změně evropské normy konstrukce vozidla, za účelem snížení rizik zranění dětí a dospívajících (např. méně nebezpečný nárazník pro chodce z hlediska výšky) a zavedení národního zákona přenáší důkazní břemeno na řidiče vozidel, jež srazí dětského chodce
- Zvýšení **bezpečnosti cestujících** posílením stávajících zákonů týkajících se dětských zádržných systému vyžadující aby děti byly v autech umístěny v sedačkách proti směru jízdy až do věku 4 let a děti do 13 let aby seděly na zadním sedadle motorového vozidla. Nadále aby se pokračovalo v zavádění řidičského průkazu na zkoušku pro nové řidiče, které jsou současnosti připraveny
- Zlepšení **bezpečnosti při jízdě na kole** vymáháním zákona o přilbách povinných pro všechny věkové skupiny
- Zvyšování **prevence utonutí** zaváděním zákonů požadujících oplocení soukromých a veřejných bazénů a vyžadujících osobní plovací prostředky/záchranné vesty při pobytu ve vodě (nejenom přítomnost ochranného vybavení, ale i jeho skutečné použití)
- Zvyšování **prevence pádů** zavedením zákona požadujícího takové změny prostředí, aby se dětem zabránilo v pádu z oken více ne jednopatrových budov
- Zvýšení **prevence otrav** zavedením národního zákona vyžadující balení léčiv s bezpečnostní dětskou pojistkou, který by doplnil stávající právní předpisy vyžadující bezpečnostní dětskou pojistkou na balení domácích čistících prostředků a rovněž edukaci nových rodičů a pečovatелů s malými dětmi o rizicích a prevenci otrav
- Zvyšování **prevence popálenin** zavedením národního zákona a předpisů vyžadujících přednastavení maximální teploty (např. 50 ° C) vody vytékající z kohoutků v domácích podmínkách. Dále přijetí a prosazování požadavku bezpečnostní dětské pojistky na zapalovače cigaret a používání samozhášecích látek u dětských pyžam.
- Zvyšování prevence **udušení/uškrvení** legalizací zvýšené bezpečnosti cestou zákazu nebo přepracování specifických produktů jako jsou latexové balóny, šňůry u žaluzií a šňůry na oděvech

Měření pokroku – dle indikátorů Výkazu bezpečnosti dětí

Strategie na národní úrovni týkající se specifických druhů neúmyslných úrazů, zahrnutých do výkazu, se zakládají na současném nejlepším důkazu dobré praxe a jsou výsledkem diskusí vedených s členy Evropské aliance pro bezpečnost dětí s evropskými experty. Tato opatření se pokládají za minimální průkazy pokroku v úsilí o podporu prosazování bezpečnosti dětí a adolescentů a prevence úrazů na národní úrovni. Bližší podrobnosti o této použité metodologii jsou uvedeny na str. 16 tohoto výkazu. Pokud budou všechny následující národní strategie zavedeny a prosazeny v České republice dojde k dalšímu snížení úrazů dětí a dospívajících.

Každá z strategie byla posuzována podle této stupnice:

- Existuje, je jasně formulována, zavedena a vymáhána (podle vhodnosti) (2 body)
- Existuje, je jasně formulována, avšak realizována nebo vymáhána jenom částečně (1 bod)
- Neexistuje nebo není jasně formulována (0 bodů)

Bezpečnost chodců

Národní zákon vyžaduje snížení rychlosti v obytné zóně (např. oblasti v blízkosti škol a dětských hřišť)	
Národní zákon, který činí odpovědného řidiče při havárií týkající se dětských chodců (např. důkazní břemeno na straně řidiče)	
Národní strategie poskytující zvláštní podporu nových koncepcí vozidel za účelem snížení rizik zranění chodců	
Národní ministerstvo/vládní odbor pověřené odpovědností za bezpečnost dětských a adolescentních chodců	
Vládou schválená národní strategie se specifickými záměry a časovým rozvrhem ve vztahu k bezpečnosti cestujících dětí a adolescentů	
Národní mediální kampaň nejméně jednou za posledních pět let, zaměřená na bezpečnost dětských a adolescentních chodců	

Skóre (z možných pěti hvězdiček)

$$[(\text{😊} \times 4) + (\text{😬} \times 1) + (\text{😞} \times 1)] / 12 \times 5 = 3.5 \text{ hvězdiček}$$

Bezpečnost spolucestujících

Národní zákon vyžadující u cestujících u dětí a adolescentů použití odpovídajícího zádržného systému	
Národní systém, požadující, aby děti do 4 let věku seděly v autosedačkách zády ke směru jízdy	
Národní systém, požadující, aby děti a adolescenti do 13 let věku seděli vždy na zadním sedadle motorového vozidla	
Národní strategii zaměřená na zlepšení přístupnosti k systémům dětských zádržných systémů (DZS) pro znevýhodněné rodiny (např. DZS zahrnutý v článku základní péče o dítě, který je zdaňován nižší sazbou, nebo dotací prostřednictvím programů zaměřených na znevýhodněné rodiny)	
Národní zákon vyžadující řidičský průkaz na zkoušku pro nové řidiče (např. zákon vyžadující vícestupňový program, jež aby povoloval nově licencovaným řidičům získat zkušenosti na vozovce za podmínek sníženého rizika)	
Národní zákon zakazující dětem jízdy/ řízení zemědělských traktorů	
Národní zákon zakazující dětem řídit, nebo používat všechna terénní vozidla (tříkolky, čtyřkolky)	
Národní vládní odbor s mandatorní odpovědností za bezpečnost dětských spolucestujících	
Národní program domácích návštěv zaměřených na výchovu dopravní bezpečnosti dětí spolucestujících	
Národní mediální kampaň nejméně jednou za posledních pět let, zaměřená na bezpečnost cestování dětí a adolescentů	

Skóre (z možných pěti hvězdiček)

$$[(\text{😊} \times 5) + (\text{😐} \times 3) + (\text{😞} \times 3)] / 22 \times 5 = 3 \text{ hvězdiček}$$

Bezpečnost při jízdě na mopedu nebo skútru

Národní zákon omezující věk k řízení mopedu/skútru (motocyklu s malou kubaturou)	
Národní zákon požadující minimální kvalifikaci k řízení mopedu/skútru (například formální zkouška před obdržением řidičského průkaz)	
Národní zákon omezující věk anebo počet dětí a adolescentů cestujících na mopedech/skútrech,	
Národní zákon omezující rychlost na mopedech/skútrech	
Národní právo vyžadující, aby řidiči mopedů/skútrů a cestující těmito prostředky povinně používali	

přílbu	
Národní zákon řešící řízení mladých řidičů vozidel pod vlivem alkoholu (např. uvedená přípustná hladina alkoholu v krvi při řízení skútru)	
Národní ministerstvo/ odbor odpovědné za bezpečnost dětí a adolescentů při používání mopedů/skútrů	
Vládou schválená národní strategie prevence úrazů, se specifickými záměry a rozvrhem, týkající bezpečnosti dětí a adolescentů na mopedu nebo skútru.	
Národní mediální kampaň nejméně jednou za posledních pět let, zaměřená na bezpečnost dětí a adolescentů při jízdě na mopedu nebo skútru.	
Skóre (z pěti možných hvězdiček)	$[(\text{😊} \times 9) + (\text{😐} \times 0) + (\text{😞} \times 0)] / 18 \times 5 = 5$ hvězdiček

Bezpečnost při jízdě na kole

Národní zákon vyžadující používání přilby při jízdě na kole	
Národní ministerstvo/ vládní odbor, pověřené odpovědností za bezpečnost dětí a adolescentů při jízdě na kole	
Vládou schválená národní strategie prevence úrazů, se specifickými záměry a rozvrhem, týkající bezpečnosti dětí a adolescentů při jízdě na kole	
Národní mediální kampaň nejméně jednou za posledních pět let, zaměřená na bezpečnost dětí a adolescentů při jízdě na kole	

Skóre (z možných pěti hvězdiček)

$$[(\text{😊} \times 4) + (\text{😐} \times 0) + (\text{😞} \times 0)]/8 \times 5 = 5 \text{ hvězdiček}$$

Bezpečnost při vodních aktivitách / prevence utonutí

Národní zákon požadující oplocení veřejných bazénů	
Národní zákon vyžadující oplocení soukromých bazénů (domácí bazény a bazény spojené s bydlištěm nebo sídlem)	
Národní zákon vyžadující pravidelnou národní recertifikaci plavčků	
Národní zákon stanovující minimální počet plavčků požadovaný na plážích a ostatních místech specificky určených pro vodní aktivity ve volném čase	
Národní zákon stanovující minimální počet plavčků u veřejných bazénů	
Národní standard pro veřejné plavecké bazény, kterým se přikazuje značení hloubky vody, značení hran schodů kontrastními barvami, přítomnost bezpečnostního vybavení přímo na místě, kryty sacích výpustí a chemické standardy	
Národní standard pro znaky a symboly, týkající se bezpečnosti při pobytu ve vodě (například znaky upozorňující na zákaz potápění, červená vlajka ‚nevstupovat do vody‘ atd.)	
Národní strategie požadující kvalifikované posouzení rizik ve všech veřejných prostorech určených k vodní rekreaci (např. posouzení provedený kvalifikovaným inspektorem)	
Národní strategie určující bezpečnost při pobytu ve vodě ve volném čase / rekreačních aktivitách na úrovni komunit (například minimální úroveň dohledu, školení nebo bezpečnostní vybavení atd.)	
Národní strategie zaměřená na bezpečný pohyb ve vodě, zahrnující výuku plavání, jako povinnou součást školních osnov	
Investiční program (ať už na národní nebo na regionální úrovni s celostátním pokrytím) za obnovení infrastruktury poskytující rovnoprávný přístup k veřejným bazénům za účelem výuky plavání pro děti školního věku	
Národní zákon vyžadující povinné používání osobního plovacího prostředku/záchrané vesty při pobytu na vodě (např. jízda na člunu, plachtění atd.)	
Národní ministerstvo/vládní odbor, pověřené odpovědností za bezpečnost dětí a adolescentů ve vodě	
Vládou schválená národní strategie prevence úrazů, se specifickými záměry a rozvrhem, týkající se	

bezpečnosti dětí a adolescentů ve vodě	
Národní program návštěv dětí doma, které zahrnují výchovu dítěte sledující bezpečnost ve vodě	
Národní mediální kampaň nejméně jednou za posledních pět let, zaměřená na bezpečnost dětí a adolescentů ve vodě	

Skóre (z možných pěti hvězdiček)

$$[(\text{😊} \times 11) + (\text{😐} \times 3) + (\text{😞} \times 2)] / 32 \times 5 = 4 \text{ hvězdičky}$$

Prevence pádu

Národní bezpečnostní standard pro vybavení hřišť a pro povrchy hřišť	
Národní zákon zakazující marketing a prodej dětských chodítek	
Národní zákon požadující změny v prostředí , aby se dětem zabránilo v pádu z oken vícepodlažních/víceúrovňových budov (například mříže nebo zámky v oknech)	
Národní nařízení pro soukromé a veřejné budovy požadující bezpečné zábradlí na balkonech a schodech, zabraňující pádu dětí	
Národní strategie zaměřená na zvýšení přístupnosti a dosažitelnosti prostředků péče o děti (zábrany na schodištích) pro znevýhodněné rodiny (národní program poskytování, nebo půjčování těchto prostředků).Snížená DPH.	
Národní ministerstvo/vládní odbor, pověřené odpovědností za prevenci pádů u dětí a adolescentů	
Vládou schválená národní strategie prevence úrazů, se specifickými záměry a rozvrhem, týkající se prevence pádu u dětí a adolescentů	
Národní program návštěv dětí doma, které zahrnují výchovu dítěte sledující prevenci pádu u dětí	
Národní mediální kampaň nejméně jednou za posledních pět let, zaměřená na prevenci pádu u dětí a adolescentů	

Skóre (z možných pěti hvězdiček)

$$[(\text{😊} \times 4) + (\text{😐} \times 0) + (\text{😞} \times 5)]/18 \times 5 = 2 \text{ hvězdičky}$$

Prevence otrav

Národní zákon požadující balení léčiv odolné vůči dětem	
Národní zákon požadující takové balení čisticích prostředků v domácnosti, které je odolné vůči dětem	
Národní strategie požadující zřízení toxikologických informačních center	
Národní ministerstvo/vládní odbor, pověřené odpovědností za prevenci otrav u dětí a adolescentů	
Vládou schválená národní strategie prevence úrazů, se specifickými záměry a rozvrhem, týkající se prevence otrav u dětí a adolescentů	
Národní program návštěv dětí doma, které zahrnují výchovu dítěte sledující prevenci otrav u dětí	
Národní mediální kampaň nejméně jednou za posledních pět let, zaměřená na prevenci otrav u dětí a adolescentů	

Skóre (z možných pěti hvězdiček)

$$[(\text{😊} \times 4) + (\text{😐} \times 0) + (\text{😞} \times 3)]/14 \times 5 = 3 \text{ hvězdičky}$$

Prevence popálenin a opaření

Národní zákon požadující u všech typů ohřívačů vody bezpečnou, předem nastavenou teplotu (50 ⁰ C) stanovující jako maximální teplotu 50°C pro vodovodní vodu v domácnostech	
Stavební předpisy požadující funkční detektory kouře ve všech soukromých obydlích	
Stavební předpisy požadující funkční detektory kouře ve všech veřejných obydlích (například nemocnice, školy a zařízení denní péče)	
Národní předpis požadující prodej samozhášecích cigaret	
Národní předpis požadující takový design zapalovačů cigaret, který by byl odolný vůči dětem	
Národní zákon požadující používání samozhášecích materiálů při výrobě dětských pyžam	
Národní zákon kontrolující prodej zábavní pyrotechniky	
Národní ministerstvo/vládní odbor, pověřené odpovědností za prevenci popálenin/opaření u dětí a adolescentů	
Vládou schválená národní strategie prevence úrazů, se specifickými záměry a rozvrhem, týkající se prevence popálenin/opaření u dětí a adolescentů	
Národní program návštěv dětí doma, které zahrnují výchovu dítěte sledující prevenci popálenin/opaření u dětí	
Národní mediální kampaň nejméně jednou za posledních pět let, zaměřená na prevenci popálenin/opaření u dětí a adolescentů	

Skóre (z možných pěti hvězdiček) $[(\text{😊} \times 5) + (\text{😐} \times 1) + (\text{😞} \times 5)]/22 \times 5 = 2,5$ hvězdiček

Prevence udušení/uškrcení

Národní zákon umožňující omezení nebo zrušení nebezpečných produktů	
Národní zákon, požadující, aby na výrobcích (například na hračkách) byly umístěny štítky s odpovídající výstrahou k předcházení možnosti udušení, zadušení nebo uškrcení	
Národní zákon, který zruší výrobu a prodej latexových balónů	
Národní zákon zakazující používání nejedlých materiálů v potravinových výrobcích	
Národní zákon upravující design a prodej šňůr k žaluziím	
Národní norma upravující bezpečný design dětských postýlek	
Národní zákon zakazující používání šňůrek v dětském oblečení	
Národní ministerstvo/vládní odbor, pověřené odpovědností za prevenci udušení/uškrcení u dětí a adolescentů	
Vládou schválená národní strategie prevence úrazů, se specifickými záměry a rozvrhem, týkající se prevence udušení/uškrcení u dětí a adolescentů	
Národní program návštěv dětí doma, které zahrnují výchovu dítěte sledující prevenci udušení/uškrcení u dětí	
Národní mediální kampaň nejméně jednou za posledních pět let, zaměřená na prevenci udušení/uškrcení u dětí a adolescentů	

Skóre (z možných pěti hvězdiček) $[(\text{😊} \times 5) + (\text{😐} \times 1) + (\text{😞} \times 5)] / 22 \times 5 = 2,5$ hvězdiček

Vedení oblasti bezpečnosti dětí

V zemi působí řídicí vládní odbor/ministerstvo, odpovědné za národní koordinaci aktivit spojených s bezpečností dětí a adolescentů	
V každém z odborů/ministerstev podílejících se na bezpečnosti dětí a adolescentů byl zjištěn specifický kontakt nebo koordinační orgán pro bezpečnost dětí a adolescentů (například osoba identifikovaná jako kontaktní místo pro bezpečnost dětí a adolescentů v každém z ministerstev – v ministerstvu zdravotnictví, dopravy, školství atd.)	
Prevence úrazů byla identifikována jako národní priorita vlády (například je uvedena jako prioritní položka v rámci vládního dokumentu nebo zdravotního plánu).	
Země disponuje národní strategií prevence úrazů, vedenou vládou, se specifickými záměry týkajícími se bezpečnosti dětí a adolescentů	
Je ustanoven národní ombudsman pro děti (veřejný činitel odpovědný za podporu práv a blaha dětí a vyšetřující stížnosti dětí, nebo jejich zástupců podaných vůči úřadům, školám a nemocnicím)	
Země má národní zákon na ochranu práv zaměstnaných nezletilých pracujících (zvláště na ochranu zdraví a bezpečnosti)	
Země má národní koordinovaný program zaměřený na raný vývoj dítěte (program na podporu rozvoje dovedností dle věkových kategorií odpovídající konkrétnímu stáří do 5ti let) např. Safe Start, Sure Start.	
Země má strategii boje s alkoholismem	
Vládní odbor má vyčleněný rozpočet pro rozvoj a podporu národního preventivního programu bezpečnosti pro děti a mladistvé	
Vládní odbor má vyčleněný rozpočet na rozvoj/podporu výzkumu bezpečnosti dětí a adolescentů	
Vládní odbor má vyčleněný rozpočet pro podporu personálního zajištění a vytváření kapacit ve vztahu k bezpečnosti dětí a adolescentů	
Vládní odbor má vyčleněný rozpočet pro rozvoj a podporu národní řídicí skupiny/pracovní komise zaměřené na národní bezpečnost dětí a adolescentů	
Vládní odbor má vyčleněný rozpočet pro rozvoj a podporu národního národní sítě/organizace pro koordinaci národních aktivit v oblasti bezpečnosti dětí a adolescentů	
Země disponuje organizací, která nese odpovědnost za národní koordinaci aktivit v oblasti bezpečnosti dětí a adolescentů	

Skóre (z možných pěti hvězdiček)

$$[(\text{😊} \times 11) + (\text{😐} \times 1) + (\text{😞} \times 2)] / 28 \times 5 = 4 \text{ hvězdičky}$$

Infrastruktura bezpečnosti dětí

Země disponuje organizací (například vládním odborem, nevládní organizací nebo jinou agenturou), jejíž mandát specificky zahrnuje koordinaci údajů o úrazech a vyhotovování zpráv na podporu opatření	
Pravidelné předkládání roční nebo dvouleté zprávy obsahující minimálně informace o všech úmrtích dětí a adolescentů v souvislosti s úrazem	
Byly provedeny studie zkoumající vazby mezi rizikem úrazové úmrtnosti dětí a adolescentů a sociálními a ekonomickými podmínkami rodiny, bydlením na venkově/ve městě nebo jakýmkoli dalšími faktory (například rodičovství teenagerů nebo konzumace drog a alkoholu)	
V zemi byla zveřejněna zpráva o zátěži úrazu, zahrnující údaje o dětech a adolescentech	
V zemi jsou k dispozici údaje nezbytné k provedení analýzy zátěže úrazů dětí a adolescentů (například údaje o mortalitě, odhad trvání zdravotního postižení atd.)	
<u>Na národní úrovni</u> jsou přiměřeně dostupné údaje o nehodách a úrazech adolescentů (0-17 let) (např. údaje o úmrtnosti a nemocnosti)	
Země je zapojena do Health Behaviour of School Age Children (2014) a zahrne modul úrazové prevence	
Země má národní skupinu pro program zaměřený na revizi všech úmrtí dětí a adolescentů ve spojení s úrazy využívající všech zdrojů dat a vyšetřující nepřírozená úmrtí dětí, vzorce a navrhuje specifická preventivní doporučení	
Země disponuje národním mechanismem, který umožňuje včasnou identifikaci a odpověď na objevující se rizika	

Skóre (z možných pěti hvězdiček)

$$[(\text{😊} \times 7) + (\text{😞} \times 0) + (\text{😞} \times 2)] / 18 \times 5 = 4 \text{ hvězdičky}$$

Vytváření kapacit v oblasti bezpečnosti dětí

V zemi působí jedna nebo více organizací (například vládní odbor, nevládní organizace nebo jiná agentura), jejichž mandát zahrnuje šíření informací o nejlepší praxi, a/nebo usnadnění anebo podporu přejímání správné praxe v oblasti prevence úrazů nebo prosazování bezpečnosti	
Země disponuje sítí/strukturou nebo systémem zdravotní péče, které mohou usnadnit výchovu k prevenci nehod u nastávajících rodičů a/nebo rodičů dětí ve věku 0-4 let, a využívá je k tomuto účelu	
V zemi působí iniciativy k vytváření národních kapacit pro ty, kteří působí v oblasti prevence úrazů, jež jsou specificky zaměřeny buď na prevenci úrazů nebo obsahově prevenci úrazů zahrnují	
V zemi působí síť praktiků a badatelů zaměřených na prevenci úrazů u dětí a adolescentů	
Země pořádá (nebo v minulosti pořádala) národní konferenci nebo regionální zasedání věnované prevenci úrazů u dětí a adolescentů <u>nebo</u> národní konferenci, kde součástí širšího programu byly úrazy dětí a adolescentů	

Země má národní strategii která zařazuje prevenci úrazů jako povinnou součást základní školní výchovy a standardizované školní kurikulum první pomoci	
Země má národní strategii která ustanovuje výuku první pomoci jako povinnou součást kurikula školní výuky na prvním i druhém stupni základní školy	
Země má národní strategii pro vytváření kompetencí k celoživotním dovednostem a ochraně zdraví jako součást výchovy na prvním i druhém stupni základní školní výchovy (psychosociální a interpersonální dovednosti, které pomáhají lidem dělat informovaná rozhodnutí, komunikovat účelně a rozvinout dovednosti vedoucí k zdravému a produktivnímu životu	

Skóre (z možných pěti hvězdiček)

$$[(\text{😊} \times 8) + (\text{😞} \times 0) + (\text{😞} \times 0)] / 16 \times 5 = 5 \text{ hvězdiček}$$

Metody použité k přípravě výkazů za danou zemi

Původní koncept výkazu byl vytvořen jako součást Projektu Child Safety Action Plan, evropského projektu vedeného ECSA (European Child Safety Alliance) v letech 2004-2010. Míry pro sledované preventivní strategie byly původně stanoveny v roce 2006 na podkladě současných znalostí efektivity programů na národní úrovni. Účinné preventivní strategie, které však je možno použít lépe na lokální nebo regionální úrovni (například omezení dopravy jako ochrana chodců a cyklistů) nebyly zařazeny. Míry indikátorů, které sledují vedoucí úlohy, infrastrukturu a kapacity byly převzaty z jiných zdrojů popsanych v literatuře. Sledování dalších preventivních strategií bylo přidáno v roce 2009 a později v roce 2012. Zvláště pak otázky na strategie zaměřené na vyrovnávání nerovností a tvorbu kapacit v roce 2012. Porovnání skóre získaných z původních otázek v letech 2007, 2009 a 2012 v zemích které participovaly v dvou nebo třech projektech je shrnuto ve Výkazu bezpečnosti dítěte 2012- Evropská souhrnná zpráva pro 33 zemí, přístupná na www.childsafetyeurope.org.

Data pro indikátory zařazené v roce 2012 byla získána během let 2011-2012 jako součást projektu TACTICS za použití anglického elektronického nástroje vytvořeného experty poradní skupiny. Primární sběr dat pro Českou republiku byl proveden Národním centrem prevence dětských úrazů, násilí a podpory bezpečnosti pro děti ve FN v Motole ve spolupráci s příslušnými státními orgány tak, aby byla zaručena správnost údajů o současných strategiích. Tato informace se vztahuje k červenci 2011.

Klasifikace do pěti hvězdiček pro každou z podoblastí se vypočítávala tak, že se složené skóre pro každou oblast (suma přidělených bodů (☺ = 2, ☹ = 1, ⊖ = 0) za všechny otázky v podoblasti bez vážení položek, vydělená celkovým možným počtem bodů) vynásobilo pěti a výsledek se zaokrouhlil na nejbližší polovinu hvězdičky. Celková známka bezpečnosti se zakládala na součtu skóre podoblastí (☼ = 49-60 hvězdiček, ☺ = 37-48,5 hvězdiček, ☹ = 25-36,5 hvězdiček, ⊖ = 13-24,5 hvězdiček, ⊗ = 0-12,5 hvězdiček). Vážení jednotlivých položek a skóre podoblastí se neprovádělo, protože takový postup by si vyžádal údaje o expozici specifickým rizikům úrazu a/nebo studie porovnávající účinnost různých strategií v dané oblasti, z nichž žádná nebyla konzistentně dostupná napříč oblastmi úrazu nebo zeměmi zahrnutými do projektu TACTICS.

Definice vybraných položek zahrnutých do výkazů bezpečnosti dítěte.

Odvratitelná úmrtí – byla vypočítána použitím nizozemské míry úrazovosti z roku 2010 - 4.99 úmrtí dětí a dospívajících na 100,000 populace staré 0-19 let a nejčerstvějších údajů pro každou ze zemí. Výsledky mohou být mírně podhodnocené v zemích, kde jsou k dispozici pouze starší data.

Tvorba kapacit – rozvoj, rozšiřování a podpora zdrojů a vztahů na individuální úrovni, úrovni organizací a mezi nimi, systémové úrovni tak aby se zvýšila schopnost a zkušenost jednotlivců, skupin a organizací v plánování, uskutečňování a vedení iniciativ.

Vládou schválená strategie se specifickými cíly a časovým plánem- oficiální vládní dokument schválený vládou, nebo parlamentem, který obsahuje prohlášení a rozhodnutí o odpovědnosti, principech, cílech, prioritách a hlavních směrech aktivit k dosažení stanovených cílů. Může to být samostatný dokument zaměřený pouze na úrazy, nebo širší dokument, který obsahuje zvláštní část pokrývající problematiku úrazů, jako jednu z více priorit.

Vládní strategie – ucelený plán na nejvyšší úrovni, který stanoví vládní přístup, nebo strategii v určité oblasti aktivit.

Health Behaviour of School Age Children Survey – nadnárodní výzkumná studie vedená ve spolupráci s WHO Regional Office for Europe, zaměřená na získání nového vhledu a zvýšení porozumění mladým lidem, jejich zdraví a pohodě a jejich chování vzhledem ke zdraví v jejich sociálním kontextu.

Zavedené a prosazované – zákon, strategie, nebo standard který platí, je naplňován aktuálně opatřeními a účinně prováděn, se stanovenými postihy při neplnění.

Zákon – pravidla chování, nebo konání vázané zákonem a prosazované exekutivou, nebo vládou stanovenou organizací.

Výuka životních dovedností – velká skupina psychosociálních a interpersonálních dovedností které pomáhají člověku dělat informovaná rozhodnutí, účinně komunikovat a vytvořit si schopnost vyrovnávat se s požadavky života a mohou jej vest ke zdravému a produktivnímu životu. **Definice vybraných položek zahrnutých do výkazů bezpečnosti dítěte.**

Vytváření kapacit – rozvoj, prosazování a podpora zdrojů a vztahů na individuální, organizační, meziorganizační a systémové úrovni, včetně aktivit určených ke zvýšení způsobilosti a dovednosti jedinců, skupin a organizací plánovat, realizovat a řídit iniciativy.

Vládou schválená strategie se specifickými cíli a časovým rozvrhem – oficiální písemný dokument podporovaný vládou a/nebo parlamentem, který zahrnuje soubor prohlášení a rozhodnutí definujících povinnosti, principy, cíle, priority a hlavní směry k dosažení cílů. Může se jednat buď o samostatný dokument věnovaný úrazům nebo o širší dokument, kde úrazy nebo specifická oblast úrazů jsou zohledněny jako jedna z několika prioritních oblastí.

Vládní politika – celkový plán vysoké úrovně odkazující na přístup nebo strategii vlády ve vztahu k určité oblasti aktivity.

Zavedený/á a vymáhaný/á – zákon, politika nebo standard v praxi, naplněné aktuálními opatřeními a podle vhodnosti účinně prováděné s ukládáním pokut a penalizace .

Zákon – pravidlo chování nebo konání předepsané jako ze zákona závazné a vymáhané výkonným orgánem nebo regulační agenturou vlády.

Národní mediální kampaň nejméně jednou za posledních pět let – kampaň národního rozsahu zahrnující televizi, rozhlas a/nebo širokou distribuci tištěných médií (postery, brožury atd.).

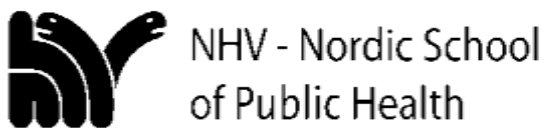
Národní ministerstvo/vládní odbor s uloženou odpovědností – přinejmenším jedno ministerstvo/vládní odbor s doloženou odpovědností za akci v oblasti bezpečnosti dětí a adolescentů (například doloženou výročním projevem krále/královny v parlamentu, plánem ministerstva, cíli ve zdravotnictví, umístěním webové stránky, ústavou, meziministerskou dohodou).

Národní program návštěv dítěte doma, zahrnující výchovu - síť/struktura nebo systém zdravotní péče, které mohou zajistit výchovu k prevenci nehod, určenou nastávajícím rodičům a/nebo rodičům dětí ve věku 0-4 let. Například zdravotníci ve Spojeném království navštěvují rodiče a mohou poskytnout informace o prevenci úrazů (kromě jiných otázek zdraví) , a v Rakousku se zase porodní asistentky školí v prevenci úrazů u novorozenců, aby pak své poznatky předaly nastávajícím rodičům.

Organizace, která nese odpovědnost za národní koordinaci aktivit v oblasti bezpečnosti dětí a adolescentů – organizace/instituce/centrum/agentura včetně nevládní agentury, které mají specifický mandát pro oblast bezpečnosti nebo širší mandát zahrnující bezpečnost dětí a adolescentů.

Částečně zavedený/á nebo vymáhaný/á - zákon, politika nebo standard v procesu zavádění, nebo zavedené avšak nevymáhané, nebo zavedené a nepravdělně vymáhané.

Standard – dobrovolná technická dohoda vypracovaná na bázi konsensu orgánem pro standardy a zainteresovanými subjekty, jako je průmysl a spotřebitelé , která stanoví technická pravidla a směrnice pro výrobce a definuje, jak bude výrobek nebo služba fungovat.

Text nebo jeho části lze kopírovat, za předpokladu, že se uvede odkaz na autory, název publikace a vydavatele. Doporučovaná citace: MacKay M a Vincenten J. : Výkaz bezpečnosti dítěte 2007 – Česká republika. Amsterdam: Evropská aliance pro bezpečnost dětí, Eurosafe; 2007.

Zjištění a stanoviska zde vyjádřené jsou zjištěními a stanovisky autorů a nemusí proto nutně odrážet názory partnerských organizací.

ISBN: 00000000 © Listopad 2007

Evropská aliance pro bezpečnost dětí

P.O. Box 75169

1070 AD Amsterdam

Nizozemsko

Tel: +31 20 511 4513

Fax: +31 20 511 4510

Email: secretariat@childsafetysafteurope.org

www.childsafetysafteurope.org

Výkaz bezpečnosti dětí

Injury and Childr

hood Trauma, en's Safety (TACTICS), velké víceroční iniciativy zaměřené na zlepšení informovanosti, praktických nástrojů a zdrojů na podporu přijímání a implementace příkladů dobré praxe v prevenci úrazů dětí a dospívajících v Evropě. Iniciativa vedená ECSA (European Child Safety Alliance of EuroSafe), the Nordic School of Public Health, Maastricht University, Swansea University, Dublin City University, the European Public Health Alliance s podporou a spoluprací Evropské komise a za účasti partnerů z 33 zemí včetně Fakultní nemocnice v Motole, Praha, Česká republika. Jeden z cílů projektu byl vytvoření a rozšíření indikátorů ze setu Child Safety Action Plan a nástrojů standardizovaného sběru dat, pokračování v monitoringu a srovnávání pokroku v snižování dětských úrazů v průběhu postupu zemí od plánování k realizaci. Výkaz bezpečnosti dítěte 2012, Profil bezpečnosti dítěte 2012 a Výkaz bezpečnosti dítěte 2012-Evropský souhrn pro 33 zemí jsou výsledkem této aktivity.

